

Govor visokog predstavnika i specijalnog predstavnika EU Valentina Inzka na panel diskusiji o političkim aspektima pridruživanja Evropskoj uniji tokom Konferencije o putu Bosne i Hercegovina ka članstvu u EU koju organizira Panevropska unija BiH

Izađite iz slijepe ulice

Dame i gospodo,

Vjerujem da ne moram nabrajati političke korake koje Bosna i Hercegovina mora poduzeti kako bi krenula u sljedeću fazu integracije u Evropsku uniju, a to je podnošenje formalnog zahtjeva za članstvo u EU.

Ovi koraci su svima dobro poznati. Isti su detaljno navedeni u Evropskom partnerstvu i Sporazumu o stabilizaciji i

pridruživanju.

Ali ovi koraci posljednjih godina nisu poduzeti jer su lideri ove zemlje – slučajno ili smišljeno – koračali slijepom ulicom.

Jedna jedinica je iznova i iznova osporavala autoritet i nadležnost države – iako je država ta, a ne entiteti, koja će osigurati članstvo u EU. A druga jedinica vidljivo nije uspjela izgraditi konsenzus u cijeloj zemlji koji mora ležati u osnovi reformi za integraciju u EU.

Kaoposljedicatoga – izuzev onih mjera koje su bile apsolutno neizbježne jer bi bez njih potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju ili dobijanje bezviznog režima bili u potpunosti nemogući – u četiri godine gotovo ništa iz programa integracija nije provedeno.

Dakle, politički aspekt nastojanja BiH da se pridruži Evropskoj uniji je prilično jasan.

Njeni lideri moraju izaći iz slijepe ulice u kojoj se trenutno nalaze.

Oni moraju odlučiti da li žele, ili ne žele, ispoštovati želje više od 80% biračkog tijela i vratiti se na evropski put i početi sa usvajanjem i provođenjem potrebnih mjera.

U sljedeću nedjelju građani Bosne i Hercegovine će imati priliku da iskažu svoje mišljenje o ovome.

Ukoliko građani izađu na biračka mjesta u velikom broju i glasaju za kandidate koji su eksplicitno izložili kako planiraju dovesti zemlju u Evropu, oni će dati poticaj koji je nedostajao u posljednje četiri godine.

BiH mora biti proaktivna

Evropska unija je jasno stavila na znanje da je zemljama zapadnog Balkana mjesto unutar EU i pružila jeobilnu političku i finansijsku podršku kako bi to omogućila. Trenutno se u Briselu poduzimaju aktivnosti kako bi se angažman EU u Bosni i Hercegovini učinio efikasnijim. Trenutno se preispituju uloge OHR-a, Ureda specijalnog predstavnika EU i Evropske unije, koje se stalno mijenjaju i šire, a sve u cilju normalizacije i povećanja učinkovitosti aktivnosti među narodima zajednice na terenu.

Postoje i internadešavanja u EU: prijesvega zasićenje procesa proširenja, koje se mora uzeti u obzir, kada je to neophodno, suočiti se s njima direktno.

Ove stvari neće biti riješene same od sebe.

Bosna i Hercegovina, za koju toliko toga ovisi o konačnom ishodu ovog procesa, mora biti proaktivna.

Vrijeme je da politički i kulturni lideri ove zemlje počnu jasno i uvjerljivo zagovarati u Evropi kako bi pokazali da postoje dobri razlozi da Evropa podrži Bosnu i Hercegovinu na putu pridruženja – te da jasno izlože te razloge.

Do sada je uobičajeni argument bio da uz dodatni poticaj i podršku na putu integracija u EU, Bosna i Hercegovina neće postati neuspjela bezakonita država na granicama Evrope.

Ovo je možda tačno, ali svakako ne laska dobrim ljudima ove zemlje.

Ali ono što je neuporedivo uvjerljivije, po mom mišljenju, jesu argumenti koji naglašavaju ekonomski, kulturni i politički doprinos koji Bosna i Hercegovina može dati Evropskoj uniji.

Potencijalni doprinos u tom smislu je temeljit i raznolik i

vrijeme je da lideri ove zemlje počnu o tome govoriti širom kontinenta.

Nova i pozitivna dinamika

Da zaključimo, potrebno nam je priznanje da nas slijepa ulica ne vodi nikuda i moramo se vratiti na evropski put.

Građani mogu pomoći da se ova promjena desi kada izađu na izbore naredne sedmice.

Ako odaziv birača bude visok, to bi moglo stvoriti novu i mnogo pozitivniju političku i parlamentarnu dinamiku.

A kada se postigne ova dinamika, provedba programa integracije u EU može otpočeti tempom koji donosi više koristi.

Ali ne samo to.

Može do izražaja doći i komplementarna uloga političkih predstavnika kakvu do sada nisu imali te oni mogu postati glasnogovornici u ime ove zemlje. To znači da Evropskoj uniji kažu, jasno i glasno, da postoje čvrsti razlozi za primanje Bosne i Hercegovine, a ti razlozi idu mnogo dalje od samog sprečavanja katastrofalnih posljedica neuspjeha.

Drugim riječima članstvo BiH ne bi trebalo biti nešto čemu teže samo građani ove zemlje. To bi trebalo biti nešto čemu teže i građani EU – jer članstvo BiH bi svima donijelo značajne dobrobiti.

Izlazak iz slijepe ulice i iskazivanje novog povjerenje u doprinos koji ova zemlja može dati kontinentu može nas vratiti na evropski put, a to je mjesto gdje većina bh. građana želi da bude i gdje treba da bude.

Hvala vam.